

« Genade, heer! Genade voor mijn broeder! » (Blz. 90.)

— Zoo, zoo, hernam Locusta onbeschaamd, men hoort ons, doch als ik in die duistere, vochtige krocht zat, luide riep en de vuisten tegen den muur tot bloedens toe sloeg, dan hoorde mij niemand... Vuur en vlam!... Waarom laat ge mij niet op den brandstapel klimmen en mij met pek begieten..., de brave Romeinen konden dan om mijn vlammend krenge dansen en roepen: Zij was een boos wijf!... Waarom laat ge mij niet rotten in den venijnigen kerker, tusschen pad en adder?... Heeft men schrik van Locusta of moet zij een

drankje bereiden om den ouden sukkelaar van een keizer naar het rijk der goden te zenden?

Agrippina antwoordde niet op den dollen praat der oude. Zij duwde haar echter iets in de hand, zoodat de heks rilde en van toon veranderde.

— Wat verlangt ge, vroeg ze op zachten toon, een drank om een kindje op één stond te dooden..., een weinig kruidensap om iemand langzaam te laten opdrogen, of een middel om iemand te laten rotten en levend te

ontbinden, een slaapdrankje voor een ouden man of een fleschje om iemand krankzinnig te maken en te laten verteeren door een gloeiend vuur, een...

Agrippina legde de hand op haar mond.

— Genoeg, fluisterde zij, geef me een geurig slokje, dat iemand zonder al te veel pijn naar de eeuwigheid zend.

— Is het voor den oude?

— Zulks gaat u niet aan, ik betaal u voor uw diensten en schenk u de vrijheid weder.

— Vrijheid, mompelde Locusta bitter. Doch kom, ik zal een drankje bereiden dat Claudius, den verliefden grijsaard, zal doen sterven.

Had Agrippina op dit oogenblik den gloeienden blik der heks gezien, dan ware zij, hoe wreed van aard ook, van ontzetting opgesprongen.

— Wanneer krijg ik den drank?

— Morgen, tegen den middag.

— Niet vroeger?

— Neen. De kruiden moeten versch zijn en Locusta zelf moet deze voor den morgendauw plukken.

— Goed. Ik zal Pallas, mijn vertrouweling, zenden.

De oude antwoordde niet. Agrippina nam haar bij de hand en zei:

— Kom.

En ze gingen.

De oude strompelde door de straten van Rome en verdween in den duisteren nacht.

Op het gestelde uur stond Pallas voor haar krocht, drie mijlen buiten Rome.

Een zwarte kat schoot hem naar de beenen en blaasde met gekrulden rug en dikken staart.

Doch de oude was op de stoep verschenen en grimlachte.

— Ik dacht het wel dat een schurk in de nabijheid was. Juno was nooit zoo kwaad.

Pallas antwoordde niet op de beleediging der oude, doch schupte naar de kat.

— Laat af, mensch, riep Locusta vol toorn, want anders mocht zij u bijten en de venijnige tanden in 't blanke vleesch slaan.

— Oude, antwoordde Pallas gebolgen,

houd dat heksendier bij u of ik sla het en ook u het zwaard door de leden.

— Wacht u hiervoor, Pallas, Locusta is hier in de bergkloof meesteres en kan u met een blik verdelgen. Dreig nooit tegen een sterkere, 't mocht u wellicht berouwen.

Haar blik werd zoo dreigend, dat de kloeke Pallas onwillekeurig sidderde van schrik.

— Ik kwam om het fleschje, zei hij.

— Volg mij... Hier, Juno!

De kat naderde haar meesteres.

De moordenaar van Messalina volgde de oude op de hielen en bevond zich eensklaps van het sterke zonnelicht in de volledigste duisternis.

Hij struikelde over een voorwerp en viel in zijn volle lengte op den grond.

— Vervloekt! brulde hij, terwijl hij opstond, ik volg u niet langer meer, Locusta. Geef me hier het heksenbrouwsel en breek zelf den nek in uw duivelshol.

In de verte hoorde de Romein een schaterlach opgaan. Hij balde de vuisten in machteloze woede. Hij vernam de stem der heks:

— Locusta zal zich in de duisternis den nek niet breken, ik ben een vrouw der duisternis, uilen, katten en oude vrouwen schuwen het licht!...

Pallas mompelde iets.

— Ja, ja, vervolgde Locusta, oude vrouwen zijn ook babbelziek..., doch kom, geef mij de hand, ik zal u leiden door de kronkelende wegen van het duistere hol.

Pallas voelde de knokelige, beenderige hand van Locusta de zijne omvatten. Een huivering voerde hem door het lichaam, want die hand was koud als de dood.

— Kunt ge mij hier het fleschje niet geven? vroeg Pallas.

— Zijt gij bang? vroeg Locusta spottend.

— Neen, vrouw, doch ik laat die duistere holen voor uilen en andere roofvogels.

De heks antwoordde niet, maar trok den gewezen hoofdman der lijfwacht voort.

Een onaangename geur greep Pallas in de keel. Het werd hem benauwd aan het harte.

Locusta leidde hem voort door duistere gangen tot in een kleine plek, zwart en diep

— Hier is de woning van Locusta, sprak de vrouw. Wacht hier, en weldra zal het doo-dend gift klaar zijn.

Pallas bemerkte niets in het duistere hol dan een ijzeren pot die op een houten blok stond te midden der plaats; en, o, wonder! Er was geen spoor van vuur te ontdekken en toch dampte de ketel en groote rookgolven walmden omhoog.

De geur, die uit den pot steeg, was zoo drukkend, dat Pallas een gevoel kreeg of men hem den gorgel toeneep.

Hij keek om zich en hoorde het geklepper en gefladder van vogels, doch zien kon hij ze niet.

Angstig trok hij zich in de diepte achteruit en wachtte.

Locusta plaatste zich voor den dampenden ketel, stak de handen omhoog en deed haar bezwering.

Toen goot zij den inhoud van den pot in een steenen kruik, koelde den drank af, nam een klein fleschje en vulde dit half met het warme vocht.

Uit een nis nam zij andere potjes en men-gelde verscheidene vochten in het fleschje sa-men tot het vol was.

— Pallas, sprak zij, hier is het drankje. Mengel het in het eten van Claudius en zijn aderen zullen verdrogen en gepletterd worden onder den centenaarslast, die het vocht in-houdt.

Pallas stak de hand uit, nam het fleschje aan en gaf vervolgens een met goud gevulde beurs aan de heks.

— Breng me spoedig buiten, zei Pallas, of anders stik ik.

De heks antwoordde niet, maar liet de goudstukken rinkelen. Een schorre lach ont-vloog haar borst. Zij nam Pallas bij de hand en leidde hem buiten.

De moordenaar van Messalina verwijderde zich huiverend, terwijl Locusta de beurs in haar hand uitschudde en de goudstukjes in het zonnelicht blonken.

Het gift werd Agrippina ter hand besteld. Deze liet Halotus, den slaaf die het eten des keizers proefde, roepen en kocht hem, door

een groote som en allerlei beloften uit, om den drank in 's keizers eten te mengen.

Des anderdaags bereidde Claudius een groot feestmaal ter eere van de priesters van Rome.

Een der geliefkoosde spijsen van Claudius was paddenstoelen. Halotus diende ze den keizer op.

Pas had de ouderling er van gegeten of een nevel toog hem over de oogen en hij viel als een logge klomp ineen.

Een algemeene lamheid, vergezeld van een loomen slaap, volgde hierop.

Toen hij het bewustzijn herkreeg, werd zijn lichaam door wilde schokken geroerd en hij scheen een hevigen strijd met den dood aan te gaan.

De moordenaress vreesde er voor dat haar slachtoffer haar mocht ontsnappen, en om er mee gedaan te maken nam zij haar toevlucht tot Xénophonos, den geneesheer des keizers.

Deze was door Agrippina in het komplot ingewijd.

Onder voorwendsel Claudius de spijsen, die hem zoo ontstelden, te doen weergeven, bracht hij in des keizers keel een pluim, door-trokken met een nieuw gift van Locusta.

Het uitwerksel was krachtig, want Claudius werd als neergebliksemd.

Voor de derde maal was Agrippina wedu-we.

Meesteres van den toestand, wist zij al de-genen, die haar omringden, tot haar mede-plichtigen over te halen; allen verzwegen den dood van Claudius tot doeltreffende maat-re-gelen waren genomen om de kandidatuur van Nero tot keizer door de Romeinen te doen aannemen.

De keizer was sedert vier en twintig uren dood en nog stuurde men in de tempels smeekgebeden naar de goden tot zijn gene-zing en kondigde men van uur tot uur zijn gezondheidstoestand af.

Eindelijk, den derden dag na zijn dood, werden de poorten van het paleis geopend en verscheen Burrus op de stoep, den jongen Nero aan de hand leidend, en deze als de op-vo-lger van Claudius voorstellend.

Intusschen veinsde Agrippina troosteloos te zijn. In haar oneindige droefheid hield zij Britannicus tegen het harte gesloten, omhelsde hem weenend en noemde hem *het ware beeld zijns vaders*. Zij hield in haar nabijheid Octavia, de zuster van Britannicus, overlaadde haar met gehuichelde streelingen, ten einde te beletten dat het volk en de pretorianen de kinderen van den overleden keizer zouden zien en, door een plotselinge beweging, den troon aan een dezer toekennen.

Een groote bijval bekroonde haar gehuicheld pogen en misdaden.

Nero werd naar het kamp der pretorianen gebracht en als *imperator* begroet, zonder dat iemand er zich tegen dierf verzetten; eenige veteranen fluisterden wel den naam van Britannicus, doch hun stem werd gesmacht door de toejuichingen van het volk en der soldaten.

Het was door daden van kinderlijke liefde, dat Nero zijn regeering wilde beginnen.

Hij stelde vooreerst voor Claudius tot den rang der goden te verheffen, en dacht dat hij aldus niet beter zijn dankbaarheid kon bewijzen tegenover een vorst, die hem als zijn zoon aangenomen en als opvolger aangeduid had.

Gedurende de lijkplechtigheden, die met grooten luister werden gevierd, sprak Nero een grafrede uit, door zijn leermeester Seneca opgesteld. Hij roemde daarin zoo luide de verdiensten van den ouden keizer, verdiensten die hij niet bezeten had, dat, ondanks den ernst van de plechtigheden, de gansche vergadering in een luiden schaterlach losbarstte. Het was het eenige feit, dat de plechtigheid stoorde, en de ongelukkige Claudius werd tot de godheid verheven.

Na zijn stiefvader aldus te hebben verheerlijkt, vergat Nero zijn eigen vader, Domitius Ænobarbus, niet. Hij vereerde zijn nagedachtenis en liet hem verscheidene standbeelden oprichten.

De kinderlijke liefde, die hij die twee mannen bewees, vuurde zijn liefde voor zijne moeder nog aan. Den dag van zijn troonsverheffing gaf hij haar hiervan 't bewijs.

Het was de gewoonte dat de *imperator* of

militaire overste alle dagen den soldaten met het bewaken zijner veiligheid gelast, een wachtwoord gaf. Wanneer de tribuun voor de eerste maal bij Nero dit wachtwoord kwam afhalen, gaf de jonge keizer hem dit op roerende toon: *De beste der moeders!*

Goede moeder inderdaad, en had Nero op dit oogenblik geweten welke middelen Agrippina had gebruikt om hem den weg tot den troon te banen, dan voorzeker zou in het hart van den thans nog zoo edelmoedigen jongeling een ontzettende walg voor haar zijn ontstaan.

Ook de Senaat overlaadde Agrippina met eerebewijzen: behalve den titel van *priesteresse van den goddelijken Claudius*, stond men haar het recht toe zich te laten voorafgaan door twee bijldragers, hetgeen tot dan toe slechts aan de consuls werd verleend.

Nero zelf betoonde aan zijn moeder allen eerbied en vroeg haar raad bij iedere behandeling van staatszaken.

Agrippina was dus de ware heerscheres, en zij rekende van haar zoon, zooals weleer van haar echtgenoot, te maken: de schim van een keizer.

Nochtans scheen Nero de eenige regeerder. Hij liet den Senaat bijeenroepen en legde zijn plan van regeeren voor. Deze troonrede was een waar meesterstuk en ademde in de overwegende invloed der wetten en het waarborgen der senatoriale voorrechten.

De indruk, die de redevoering van Nero maakte, was zoo groot dat langs alle kanten een oorverdoovend gejuich ontstond, en de Senaat voorstelde dezelfde op een zilveren tafel te laten graveeren en ieder jaar in plechtige vergadering dezelfde voor te lezen.

In hun geestdrift wilden zij Nero gouden en zilveren standbeelden oprichten, doch de jeugdige keizer weigerde.

Ook weigerde hij den titel van *Vader van het vaderland*, om reden van zijn jeugdigen ouderdom, en wilde hij zijn handteekening niet verleenen aan een besluit van den Senaat dat voorstelde het jaar in December te beginnen in plaats van den 1sten Januari, om reden dat Nero in de eerste maand geboren was.

Bij iedere weigering groeide de geestdrift aan, en de Senaat en het volk uitten onophoudend hun levendige geestdrift voor den zoo onbaatzuchtigen keizer.

Trouwens, al hetgeen een vorst kon doen beminnen en de liefde van zijn volk waardig maken, was in dezen jongen heerscher vereenigd.

Hij toonde zich vrijmoedig, rechtvaardig, barmhartig en inzonder bescheiden en nederig.

Wij hebben deze laatste gave reeds door verscheidene voorbeelden gestaafd. Zekeren dag dat de Senaat hem zijne erkentelijkheid uitdrukte, liet hij door zijn redenaar antwoorden:

— Ik reken er op wanneer ik deze zal hebben verdiend.

Eenige senators konden, om reden van hun bekrompen stoffelijken toestand, hun rang niet ophouden; de keizer liet hen aanzienlijke

sommen uitkeeren van zijn bijzondere inkomsten.

Hij hief de vervolgingen op, die men tegen Julius Drusus inspande, om reden dat deze zijn verknochtheid aan Britannicus herhaaldelijk in het openbaar had laten blijken.

Hij verminderde of schafte de zware belastingen af en verminderde met drie derden de belooning die men aan de aanklagers toekende. Hij voerde in de wetten en gebruiken verscheidene nuttige hervormingen, te lang om op te sommen, en zekeren dag dat men hem een doodvonnis ter onderteekening voorlegde, riep hij smartelijk getroffen uit:

— O, wat wenschte ik te geven om niet te kunnen schrijven!

Dat was de vorst die later, onder den invloed van Agrippina, zulke afschuwelijke beul zou worden en die de geschiedenis ons afschilderde als de ellendigste aller kwaaddoeners.

HOOFDSTUK XI

DE JONGE IMPERATOR

Eenige soldaten sleepten door de straten van het woelige Rome een gevangene.

Deze kon pas twintig jaar tellen, en toen de gewapenden met den jonkman voorbij kwamen, bleven de menschen een oogenblik stilstaan.

Het bleek en toch zoo kalm gelaat van den ongelukkige wekte zelfs bij de Romeinen deelneming op.

Dit volk, dat jaarlijks duizenden gladiatoren en wilde dierenbevechters sterven zag, voor wie het rochelen der slachtoffers met de aangenaamste muziek gelijk stond, scheen door een plotselingen aanval van medelijden te worden aangegrepen.

Voor al de vrouwen: want Paul was een welgevormde jongeling. De regelmatige gelaatstreken, zuiver en als uit marmer gebeiteld, de dweepende, donkere oogen met de lange, zwarte wimpers, het schoongevormde voorhoofd en het prachtige haar schenen die-

pen indruk op de Romeinsche schoonen te maken.

En moedig was hij altijd geweest, de jonge zoon van Stephanus, moedig als een held.

Den dag dat Barbillus door de slavenstroopers als een pak goed in het struikgewas werd geworpen heerschte er groote onrust in het hol van moeder Barbilla.

Daar haar echtgenoot niet terugkeerde was zij, door een bang voorgevoel gedreven, op zoek gegaan en had verschrikkelijke feiten vernomen.

Sephonus lag zieltogend op de marmeren trappen van den tempel van Isis; door medelijden aangedreven was de vrouw hem gaderd en had hem door een krachtig middel tot het bewustzijn terug geroepen.

Zijn eerste woord was geweest een vraag naar Christina en dit woord vervulde de oude met zoete vreugd.

— Ge kent Christina? vroeg zij. Weet gij ook waar zij verblijft?

— Een grijsaard, met name Barbillus, verwijderde er zich mede.

— Die ouderling is mijn echtgenoot. Dezen morgen begaf hij zich op weg om de maagd naar zijn woning over te brengen en tot heden toe vernam ik niets meer.

Groote ontsteltenis teekende zich op het geelaat van Saphonus.

Deze verhaalde nu den strijd dien zij met de Romeinen hadden gevoerd. Misschien was Christina wel naar den triemis gebracht, waar Barbillus haar veiliger oordeelde dan op het eiland.

Men ging naar de haven, doch op de boot gekomen, vernam men dat men noch het meisje, noch den ouderling gezien had.

Het was een droef zoeken door gansch het eiland, niemand vond een spoor der vermisten, tot Paul eindelijk den ouderling in het struikgewas ontdekte.

Tranen en bidden hielpen tot niets, Christina was geschaakt en zou in slavernij worden geworpen.

Er werd overeengekomen dat Barbillus en Paul naar Rome zouden varen om daar de maagd op te zoeken, doch dezen tocht had geen anderen uitslag dan dat hun bootje door het schip der slavenhandelaars geklampt werd en Paul in slavernij werd meegevoerd.

Van Barbillus vernam men niets meer, misschien hadden de kapers hem gedood of ergens in slavernij gebracht, waar hij niet zoo spoedig zou ontsnappen.

Toen men van den ouderling en den knaap geen nieuws meer vernam, scheen Saphonus vast besloten op zoek te gaan, doch zijn vader vermaande hem zijn reis naar de heilige oevers van den Nijl niet langer uit te stellen en de jongeling moest gehoorzamen.

Paul werd door den senator Flavius Scevinus gekocht. De knaap toonde zijn meester zooveel verknochtheid, dat hij hem niet lang daarna in vrijheid stelde, en nu diende Paul zijn vroegeren eigenaar als schatmeester en voorlezer, ja, bijna als vertrouwde, totdat een onverwachte ommekeer dit vreedzaam en ge-

noegelijk leven verstoorde, den eens zoo benijden jongeling het gerecht in de armen wierp.

Hoe meer men de strafplaats naderde, hoe langzamer en onzekerder Paul daarheen ging.

De oppersoldaat die het kleine geleide aanvoerde, moest hem telkens door een krachtige vermaning tot spoed aanzetten.

Het was een prachtige Octoberdag.

Geheel Rome scheen als in vloeibaar goud te baden. Roodgetint wijngaardloof, waartusschen de purperen trossen gloeiden, hing over de tuinmuren of omslingerde de zware olmen langs den weg.

Een onbeschrijfelijke adem van frischheid en levenslust waaide door de straten.

De mannen droegen het hoofd nog hooger dan gewoonlijk, de vrouwen schenen nog bekoorlijker.

Hem ten minste kwam het zoo voor, den armen veroordeelde, die zoo spoedig zou moeten scheiden van deze wereld vol bedriegelijken schijn.

Waar was nu de fiere stervensmoed, die nog zoo kort geleden zijne aderen had doen zwellen in het bewustzijn van een beter, een bovenaardsch bestaan?

Toen hij die purperen druiven zoo zag prijken tusschen het sierlijk loof, dacht hij aan eene bevallige Helleensche, wier schuchter gebogen hoofdje hij eens met die fraai gevormde bladeren had getooid, in de eenzaamheid, op een verborgen plekje, in het uitgestrekte park van zijn meester.

— Fulvia! Fulvia! zuchtte hij, door bittere smart gepijnigd.

Wat een droevige samenloop, dat het beeld der geliefde hem juist nu zoo helder voor den geest moest treden, terwijl hij al zijne geestkracht noodig had om te kunnen toonen, dat een discipel van den timmermanszoon van Nazareth moedig en met blij vertrouwen het voorbeeld van zijn Meester volgen kon!

Hoezeer hij er ook tegen streed, de herinnering aan dat zalig verleden rees in de gloeiendste kleuren voor zijne verbeelding op.

Een paar maanden geleden had hij Fulvia gezien, terwijl zij de kithara bespeelde en

daarbij een vroolijk lied zong. Dit was haar eerste optreden geweest in de stad der zeven heuvelen en haar eerste triomf meteen. Allen juichten haar toe om haar bewonderenswaardig talent, hare heerlijke stem.

Paul, die zich in het gevolg van zijn gebieders Flavius Scevinus bevond, was als betooverd. Van dat oogenblik af had hij geen vuriger wensch dan haar de zijne te mogen noemen.

Maar er was nog iets, iets van nog meer gewicht: haar zieleheil! Na het onvergetelijk oogenblik, toen hij voor de eerste maal haar liefdewoord had ontvangen, was het hartschietelijk verlangen in hem ontwaakt de verlorene te redden.

Want verloren was zij in de oogen van den geloovigen Nazarener, indien het hem niet gelukte haar te overtuigen van de waarheid, door Jesus Christus geopenbaard.

Paul trachtte dus hare ziel te winnen, zooals hij eerst haar harte gewonnen had.

Maar, helaas, tevergeefs!

Fulvia kende het leven slechts van zijne rooskleurige zijde. De aarde scheen haar een heerlijke luthof, waar het geluk woonde en genot zonder strijd.

Als Griekin voelde zij zich afgestooten door al wat streng was en van boete sprak. De leer van het kruis met hare zelfverloochening vond geen ingang in haar gemoed.

De schoone kitharaspeelster trok de schouders op; zij verklaarde aan haar Paul, dat hij haar verveelde met zijn aanhouden, en na een langen, vruchtelloozen woordenstrijd eindigde zij met spottend uit te roepen: «Nimmer!»

Verbitterd had hij na dat laatste woord de geliefde verlaten. Niet tegen haar was hij boos — want het was immers niet hare schuld, dat de booze geesten haar hart zoo vast omklemd hielden — maar des te meer tegen de listen der oude goden, die, ten spijt van des Verlossers komst op aarde, nog zooveel macht bezaten zelfs over de reinsten en edelsten.

Zoo gebeurde dan het feit, dat hem eene aanklacht wegens beschimping van den Staatsgodsdienst en het doodvonnis op den hals zou halen.

Was zijne ellende misschien eene straf van den éénen, waarachtigen God? Zou die hem willen vernietigen, omdat hij zoo hardnekkig was blijven vasthouden aan zijne liefde voor Fulvia, de spotster?

Allerlei verwarde gedachten schoten hem door het brein. Met inspanning van alle krachten beproefde hij zich te verzetten tegen de zonderlinge opwellingen, die dreigden hem te machtig te worden.

— Zalig zijn zij die om Jezus willen sterven, prevelde hij met trillende lippen.

Verder kwam hij niet. Het gouden zonlicht stroomde in al zijne volheid over den weg, dien hij gaan moest; duizend heerlijke geuren woeien hem tegen; en onbedwingbaar rees uit zijn benard gemoed de noodkreet op:

— Ach, mijn jong, mijn heerlijk leven!

De zonnige pracht, die hem omringde, scheen hem eene gruwzame bespotting van zijn droevig lot.

— Zoo te moeten sterven, ver van haar...! klonk het onophoudelijk door zijn kloppend hoofd; ver van haar, ver van haar!

Had zijn laatste blik nog maar eenmaal het oog der geliefde mogen ontmoeten, welk een troost zou dat geweest zijn in dit verschrikkelijk oogenblik. Maar zoo, dat was sterven bij levenden lijve!

— Ver van haar! ruischte het in en om hem. Ver van haar! Zijne knieën knikten. Het werd nacht voor zijne oogen.

— Pas op, val niet! sprak de oppersoldaat. Moet gij sterven, welnu, sterf dan als een man!

Paul beheerschte zich. De aanval van zwakte was voorbij. Hij haalde diep adem en ging toen kalm en met gelijkmatigen tred verder.

Terwijl de soldaten met den veroordeelde eene in zuid-oostelijke richting gelegen straat insloegen, drong een menigte, meest armoezig gekleede mannen en vrouwen zoo dicht op hen aan, dat het escorte een oogenblik niet verder kon.

— Paul! klonk het op allerlei tonen. Wees standvastig, Paul! Vergeet uwe vrienden

niet! Bid voor ons, als gij voor den troon des Almachtigen staat!

Enkelen grepen de geboeide handen van den gevangene en kusten die. Anderen begonnen op plechtigen toon klagende liederen aan te heffen, waarin de naam « Jezus » door bijzonder eigenaardige toonverbindingen gekenmerkt werd.

Een forsche gespierde man trad uit de menigte, zijn gelaat stak bleek af op het duistere zijner haarlokken.

— Mag ik den veroordeelde, voordat zijn lot beslist wordt, nog eens voor het laatst omarmen? vroeg hij aan den oppersoldaat.

Deze fronste het voorhoofd. Het groot aantal dergenen, die hier hun medegevoel voor Paul kwamen betuigen, scheen hem ietwat bezorgd te maken. Toch durfde hij den somberen man, die de toga zoo trotsch over den schouder sloeg, niet barsch terugwijzen.

— Maak het kort, sprak hij aarzelend. Ik ben anders niet van ijzer of steen, maar als de prefect het hoort, kom ik er door in onlegenheid.

— Vader, fluisterde Paul, terwijl Stephanus hem zegenend een kus op het voorhoofd drukte, welk een omkeer! Welk een vreeselijk lot!

— Houd moed, mijn zoon! Volhard tot het einde. Was het al niet verstandig van u, dat gij zoo haastig met het hoofd door den muur hebt willen gaan, edel en grootmoedig was het zeker! Gelukkige jeugd, die nog niet weet hoeveel zekerder kalme bedachtzaamheid tot het einddoel leidt dan onstuimige drift!

— Gij hebt gelijk, prevelde Paul. Terwijl gij allen de toekomst zoo vol vertrouwen tegemoet ziet, kwam het mij, den jongste, mischien niet toe... Maar Fulvia, die beste, geliefde Fulvia met haar verschrikkelijk ongehoof, had daaraan schuld. Ik was half krankzinnig. Alles, alles had ik gezegd, gedaan: maar tevergeefs! En toen ik nu terugkwam en in het atrium die afschuwelijke godenbeelden zag, met hoonenden grijns...

— Stil! Gij hebt de Romeinsche maatschappij tegen u in het harnas gejaagd, en dat diende nergens toe. Niemand wordt hier om

zijns geloofswil lastig gevallen. Wij kunnen en zullen kalm en behoedzaam den weg vervolgen, die den geloovigen helder voor den geest staat. Maar geene heftigheid, geen geweld! Ik bejammer het diep, dat wij u moeten verliezen.

De jonge man richtte het hoofd fier omhoog.

— Hoe? Gij beklaagt mij? Maar is het dan niet het hoogste, dat Gods genade ons schenken kan: een onverschrokken bloedgetuige te zijn voor de Nazareensche leer?

— Uw getuigenis zal zeker niet verloren zijn, Paul, fluisterde Stephanus, als om zijn gezegde van daareven goed te maken. Maar gij hadt moeten leven, leven...

Daar werd aan Stephanus door eene plotseling ontstaande beweging in de dicht opeengedrongen menigte het verder spreken belet.

— De keizer! klonk het van honderden lippen en aller oogen wendden zich in de richting van waar een prachtige draagstoel onder een purperen troonhemel langzaam naderkwam. Achtforschgebouwde, vlasblonde Germanen in vuurroode livrei, droegen het kwistig versierde pronkbed op draagstokken van verguld cederhout.

De plooirijke gordijnen waren weggeschoven.

In de kussens leunde een trotsche, indrukwekkend schoone vrouw — Agrippina, de Keizerin moeder — aan haar zijde zat een jongeling met een innemend voorkomen; eene bijna meisjesachtige uitdrukking lag in de groote, peinzende oogen, om de volle lippen speelden liefelijke gedachten: droomde hij van zoete dingen, luisterde hij naar streelende melodieën?

De aanvoerder van het kleine eskorte schrikte bij dezen aanblik. Hij wist hoe ongaarne de Imperator herinnerd werd aan dingen, die in strijd waren met zijne kalme, rustige gemoedsstemming; hoe vooral de rechtspleging met hare gruwelijke gevolgen hem tegenstond.

— Pharax, gij zijt een ongeluksvogel! dacht de soldaat bij zich zelve. Als dat den stadsprefect ter oore komt, zal het riet van

den centurio u met gratie over den rug dansen!

— De keizer! had ook Stephanus geroepen. Hij komt vlak langs u heen! Vraag hem genade, mijn zoon.

Alles maakte plaats.

Stephanus vatte de hand eener jonge maagd, wier oog tot nu toe vol innig medelijden op den gevangene had gerust.

Vragend zag zij op. Gewichtige gedachten moesten eensklaps achter dat hooge voorhoofd tot klaarheid zijn gekomen: een glans van blijde voldoening verspreidde zich over zijn gelaat en de triomfeerende trek om den mond scheen te zeggen: Dat zal mij gelukken!

— Christina, gij ziet het! De hemel zelf wijst ons den weg! Indien gij nog twifelen mocht of mijn plan den God van Christus welgevallig zou wezen, dan zal deze wonderbare samenloop van omstandigheden u zeker licht geven. Hoor nu, wat ik van u verlang! Zoo dra ik u toeknik, treedt gij naar voren, werpt u den Keizer te voet en tracht den moedigen Paul te redden!

— Dat wil ik, gaf het meisje ten antwoord. Bid gij, dat de Cesar mij verhooren moge!

— Ik hoop en verwacht, dat hij het doen zal... mompelde Stephanus. Spreek maar met al de warmte en den gloed, die in u is! Of hebt gij geen medelijden met dien armen jongen, die door het zwaard van den beul zoo jammerlijk moet sterven?

Christina zuchtte en zweeg. Daarna bleef zij schuchter, maar onafgewend staren in de richting van de keizerlijke lectica.

— Wat is zij schoon! Hoe kinderlijk rein is haar blik! dacht Stephanus. Geene tweede in Rome is aan haar gelijk... Het moet gelukken, het moet...

— Heil den Keizer! klonk het alweder en nader. Nu stemden ook de escorte-soldaten met luider stem in met den jubelkreet, evenals het verzamelde volk en de meeste Nazareners. Roem en eere den Imperator! Heil, Claudius Nero, de glorie van het menschelijk geslacht!

De keizer had aan de Germanen een teeken

gegeven. De draagstoel bleef stilstaan. Op het luidruchtig gejuich, door Nero met een vriendelijk gebaar beantwoord, volgde doodsche stilte.

— Een ongelukkige! dus wendde de jonge vorst zich tot Agrippina. Sta mij toe, moeder, dat ik aan de soldaten vraag wat hij misdreven heeft?

— Zooals gij wilt, gaf de Keizerin-moeder ten antwoord. Den beheerscher van het wereldrijk staat het zeker wel vrij zich te bemoeien met alles, ook met het geringste, dat hem in den weg treedt.

— Het geringste? herhaalde Nero, zijne moeder vriendelijk aanziende. Een met ketenen beladen man, wien de diepste smart op het gelaat staat te lezen... Neen, moeder, dat kunt gij niet zoo bedoeld hebben. Of eischt mijne Imperatorswaardigheid misschien, dat ik de ellende mijner burgers als eene kleinigheid beschouw; eene kleinigheid, zooals het ongeval dat deze mooie roos bedreigt, die op het punt is uit uw kapsel te vallen?

Met eene bevallige beweging schoof hij den stengel der losgeraakte bloem onder den stralenden diadeem, die Agrippina's vuurrooden sluier vasthield.

En nu, zich tot den aanvoerder wendend, vroeg hij op welwillenden toon:

— Wien hebt gij daar en wat heeft hij misdreven?

— Heer, sprak de soldaat, het is een vrijgelatene van Flavius Scevinus...

— Hoe? Van onzen vriend, den eeuwig jongen senator?

— Van denzelfde.

Nero wierp een onderzoekenden blik op den jongeling, die onbewegelijk en met neergeslagen oogen voor hem stond.

— Juist, ik herkem hem... Paulus die onlangs in het park de geschriften van Ennius voor ons ontrolde... Flavius Scevinus was toen vol van uw lof. Hij roemde uwe bruikbaarheid, uwe trouw, uw verstand. En nu zoo...? Ik begrijp het niet.

— Heer, sprak de aanvoerder weer, de gevangene is volgens de wet veroordeeld. Een slaaf heeft hem bespied, terwijl hij de huis-

goden beschimpte en eindelijk zelfs van hunne voetstukken wierp.

— Paulus, dus wendde Nero zich tot den jonkman, is het waar?

Daar hief de gevangene het bleek gelaat met den stralenden blik tot hem op.

— Ja, heer, sprak hij met vaste stem.

— Wist gij, vervolgde de Keizer op be daarden, maar strengen toon, wist gij, dat gij u door dezen aanval op de heiligdommen van het huis aan eene doodsonde schuldig maaktet?

— Eene doodsonde in den zin der wet, ja!

— En wat bracht u er toe, de wet met de voeten te treden?

— De liefde tot de waarheid.

— Hoe bedoelt gij dat?

— Uwe Jupiters en Venussen zijn valsche goden: ik echter geloof aan den waarachtigen God, dien Jesus-Christus ons heeft leeren kennen.

— Behoort gij tot de Nazareners?

— Ja, heer!

— En was dit uwen edelen beschermer, Flavius Scevinus, bekend?

— Neen, heer.

— Welnu dan, geloof wat gij wilt en laat anderen gelooven wat zij willen. Ziet gij niet in dat deze eisch eenvoudig en rechtvaardig is?

— Jesus Christus heeft ons geboden zijn evangelie aan de menschen te verkondigen en de valsche goden te bestrijden.

— Dat zij zoo! Strijd, maar strijd met geestelijke wapenen! Heeft men ooit iemand overtuigd met de gebalde vuist? Zijn scheldwoorden wijsgeerige argumenten? Inderdaad, gij hebt uwe straf verdiend, Paulus.

De aanvoerder zette een benauwd gezicht.

Hij had er vast op gerekend, dat Claudius Nero met zijn keizerlijk machtwoord aan den loop der gebeurtenissen een anderen keer zou geven. Gebeurde dit, dan moest de centurio van den prefect het gevreesde riet natuurlijk in de kast laten.

En daar verklaarde nu de Keizer tegen aller verwachting, dat de straf, die hij, Pharax, evenals zijne makkers, te streng, te barbaarsch

had gevonden, billijk was en aan het misdrijf evenredig! Eene hoogst onaangename teleurstelling!

Aan het door Stephanus gegeven teeken gehoorzamend, was Christina intusschen door de rijen heengedrongen. Dicht bij den keizerlijken draagstoel wierp zij zich op de knieën.

Vol onuitsprekelijke bekoorlijkheid, hief zij het frisch en blozend gelaat tot den beheerscher van het wereldrijk op en fluisterde met eene stem, waarin de onweersaanbare macht der echte vrouwelijkheid sidderde en beefde:

— Genade, heer! Genade voor mijn broeder!

Het oog van den jongen keizer bleef met verbazing en welgevallen rusten op de slanke gestalte, die zoo smeeënd tot hem opzag.

Doch de keizerin-moeder rimpelde het voorhoofd. Waar had zij nog dit meisje gezien? De open blik, dat fijn gesneden gelaat riepen haar iets in 't geheugen dat haar wrevelig stemde; dieper schouwde zij in het gelaat der maagd, doch na een wijl schudde zij het hoofd, eene vluchtige opwelling van medegevoel kwam in haar op en vriendelijker dan gewoonlijk was het lachje dat over haar trotsche en strenge gelaatstrekken gleed.

— Ik dacht het wel, sprak de keizer aangedaan. Wie eene zoo lieve, bekoorlijke zuster bezit, kan uit overijling, uit gedachteloosheid misdreven hebben, slecht kan hij niet wezen.

Eenige oogenblikken scheen hij geheel verdiept in de beschouwing der liefelijke verschijning. Daarna vatte hij Agrippina's hand en hernam op declamatischen toon:

— Eergisteren was het uw geboortedag. Bij al de juweliers en goudsmiden dezer groote stad heb ik rondgezien, om iets te laten maken dat uwer waardig zou zijn; maar ik vond niets dan dezen armzaligen diadeem. Kostbaar op zich zelve, drukt hij toch uw heerlijk hoofd als een eenvoudige band van Korinthisch metaal. Nu doet het lot mij iets beters aan de hand. In uwen naam, geliefde moeder, maak ik gebruik van mijn recht om te ontbinden en genade te schenken!

Hij beval den soldaten hun gevangene tot dicht bij den draagstoel te leiden, terwijl Chris-

tina zich met een stralenden blik op den keizer terugtrok.

— Gij hebt het gehoord, sprak Nero, ik schenk u genade! Brengt hem terug naar de woning van Flavius Scevinus en meldt mijn waardigen vriend wat hier is voorgevallen! Ik laat hem verzoeken den misdadiger acht dagen lang op te sluiten. U, jonkman, geef ik den raad: handel met bedachtzaamheid en overleg. Nogmaals: houdt gij de goden van het Romeinsche rijk voor droomgestalten, of fer dan, wat mij betreft, aan Isis of aan Horus, maar houdt uwe al te radde tong in bedwang en kwets de fijngevoeligheid der Romeinen niet!

De lippen van den begenadigde bewogen zich, als wilde hij de ontvangen gunst ten spijt, den keizer iets ten antwoord geven. Hij gaf echter geen gehoor aan die opwelling, kruiste de armen over de borst en stamelde nauw hoorbaar:

— Dank, heer!

De mannen van den stadsprefekt, met den verheugden Pharax aan het hoofd, bevrijdden hem aanstonds van zijne ketenen. Men behandelde hem van dit oogenblik af met de meeste onderscheiding. Pharax wenschte hem, met een krachtigen handdruk, geluk.

In de woning van Flavius Scevinus werd de teruggekeerde met geestdrift ontvangen.

Het bericht van zijne begenading was hem reeds vooruitgesneld. Scevinus in eigen persoon wachtte hem in het ostium op.

De slaaf, die de ondoordachte daad van Artemidorus te kwader ure had aan het licht gebracht, was eenige dagen geleden door hem aan een ander ten geschenke gegeven.

Het was dien dag feest in het huis van den senator; talrijke maagden kwamen den begenadigde bloemen brengen, en tot laat in den avond dreunden de tonen van talrijke muziekinstrumenten door het wijde atrium.

Onder de luidklinkende jubeltonen der menigte had de keizerlijke lectica zich weder in beweging gezet.

Nero en Agrippina kwamen uit het huis van Afrianus Burrus, den opperbevelhebber

der pretoriaansche lijfwacht. Burrus leed sedert eenige dagen aan koorts.

Volgens de uitspraak der geneesheeren, was de zwakte van weinig beteekenis; maar den invloedrijken prefekt, die de troepen in zijne hand hield gelijk de gladiator zijn zwaard, was men eene zekere mate van opmerkzaamheid en beleefdheid schuldig.

Terwijl de draagstoel met zijn krijgshaftig geleide nu den Vicus Cyprius verliet om eene andere straat in te slaan, keerden de gedachten der keizerin naar het ziekbed van Burrus terug.

Zij wist het: de strenge en toch door zijne cohorten vergode officier, was de trouwste bondgenoot van hare heerschzuchtige plannen.

Hoe meer zij begon te bespeuren dat de volksgunst zich naar haar eens zoo teerbeminden zoon keerde, hoe ijverzuchtiger zij werd op den gevaarlijken mededinger, die toch alles wat hij had en was alleen aan haar te danken had, aan hare vermetele onvoorzichtigheid, hare onversaagde grootheid in datgene wat het volk misdaad en zonde, de hooggeplaatsen practische staatkunde noemden.

Burrus, de overste van de lijfwacht, en Seneca, Nero's vroegere leermeester, hadden haar tot nu toe getrouwelijk ter zijde gestaan, waar het noodig was den jeugdigen Imperator te leiden, de regeeringszaken in den geest der Keizerin te besturen, en haar zoon te doen inzien, dat zij, Agrippina, de eerste was in het rijk, en hij, op grond der meest natuurlijke piëteit, de tweede.

Wanneer Burrus zoo haar zwaard, en Lucius Anneaus Seneca haar schild was, wat vroeg zij dan naar het morren of het jubelen des volks?

Wat bekommerde zij zich om de heimelijke geruchten, die — zij voelde het, zooals men den ongeziene blik van een vijand voelt, — overal van mond tot mond gingen?

Burrus was daarenboven een prefekt zoo goed als zij dien slechts wenschen kon; zeer gevoelig voor hare schoonheid, zeer dankbaar voor ieder vriendelijk glimlachje, dat zij hem

schonk, maar meer nog doordrongen van plichtsgevoel en zorg voor het algemeene welzijn.

Hij kon begrijpen, dat eene ervarene, verstandelijk zeer begaafde vrouw beter geschikt is om te regeeren, dan een nauwelijks volwassen jongeling vol hersenschimmen...

— Wat peinst gij, moeder? vroeg de Imperator in het Grieksch. Gij slaat bijna geen acht op de groeten der senatoren...

— Zoo? Ik heb niemand gezien...

— Trasea Paetus kwam voorbij met een aantal cliënten. Ik lachte hem toe, gij echter hebt zijn groet niet beantwoord en het was alsof gij u met opzet verborgen hielt achter de gordijnen.

— Dacht gij dat? hernam Agrippina. Och, zulke dingen worden gemakkelijk vergeven aan moeders, die onophoudelijk aan het welzijn harer zonen denken. Ik peinsde over uwe toekomst, en ik moet bekennen, dat ik daaromtrent niet geheel zonder zorg ben.

Gij zijt te week, te zacht voor het zwaarwichtig ambt eens Cesars. Uw niets kwaads vermoedende blik ziet de listen en lagen niet, waarmee de verfoeilijke nijd uit hare holen en schuilhoeken u beloert. Gij moet bijtijds met behoorlijke strengheid optreden. Bemind worden is goed, maar gevreesd zijn is beter en veiliger.

Onderwerp u hierin, gelijk in zoo menige gewichtige aangelegenheid, aan mijn rijper oordeel. Laat mij doen wat mij goeddunkt. Denkt gij, dat de senatoren, die met schijnbaar ontzag voor uwe grootheid buigen, innerlijk van die grootheid doordrongen zijn? Ach, hoe weinig kent gij de Romeinsche aristocraten! Zij denken: Nero is Cesar uit kracht van onze genadige goedkeuring! Komt het hun in den zin en doet zich de geschikte gelegenheid voor, dan vernietigen zij uwe heerschappij even goed als zij het die van Claudius hebben gedaan.

— Van Claudius? herhaalde de Keizer met bevreemding.

— Jawel, van uw stiefvader, mijn doorluchtigen gemaal! Leden van den Hoogen

Raad zijn het geweest, die hem vergiftigd hebben.

— Seneca heeft mij de zaak anders voorgesteld, hernam Nero.

Agrippina verbleekte. Terstond daarop sprak zij echter met voorgewende bedaardheid:

— Gij maakt mij nieuwsgierig. Toen, gij weet het, de Senaat hield het onderzoek tegen, en deze omstandigheid alleen...

— Het zou toch vruchteloos geweest zijn, omdat de moordenaar niet te bereiken was. Hebt gij waarlijk in het minst geen vermoeden?...

De Keizerin sidderde.

— In het minst niet, sprak zij, de oogen sluitend.

— Dan heeft men u willen sparen, ging Nero voort. Een persoonlijke vijand van Claudius, de vrijgelatene Eutropius, heeft de misdaad bedreven.

— Zeker, stamelde Agrippina, maar ik dacht dat hij slechts het werktuig van hooger geplaatste vijanden was geweest.

Nero trok de gordijnen dicht, als moest hij eene gevoelige lijdere voor het al te schelle daglicht beschutten. Toen vlijdde hij het hoofd tegen den schouder zijner moeder, haalde diep adem en sprak plotseling:

— Hoe beviel u het meisje, dat voor den vrijgelatene van Flavius Scevinus om genade smeekte?

— Ik heb niet op haar gelet.

— Ik vond haar bekoorlijk! Welk een lief, kinderlijk gezichtje, welke betooverende oogen!

— Welk een geestdrift! Jammer, dat gij alleen dergelijke klanken vindt, wanneer zij ietwat misplaatst zijn. Hoorde ik u zoo eens dwepen met Octavia?

— Moeder, ik ben altijd een gewillige zoon voor u geweest en ook nu zal ik u gehoorzamen, te meer daar reeds uw overleden echtgenoot deze verbintenis gewenscht heeft...

— Gehoorzamen? Gij spreekt alsof het eene straf ware het aanzienlijkste, beminlijkste meisje van geheel Rome de hand te reiken!

— Laat ons niet twisten, moederlief. Ik zal Octavia huwen; ik zal haar achten en al de eer geven, die haar toekomt. Maar haar beminnen, daartoe kunnen zelfs de Goden mij niet dwingen!

— Zoudt gij mij misschien willen verbieden, den zoon, dien ik heb opgevoed, te vermanen? vroeg Agrippina verstoord. Aan wie hebt gij alles te danken wat gij zijt? Met deze wereldbeheerschende hand heb ik u op den troon gezet. Zoolang gij dit erkent, zal uw genius over u waken. Verzet gij u, welnu, dan twijfel ik of gij in u zelven de kracht bezit om u op die duizelingwekkende hoogte staande te houden.

— Gij windt u op zonder reden, moeder. Verzetten? Gij zijt het, die dit leelijke woord genoemd hebt. Ik weet veel te goed, dat het niemand, ook den Cesar niet onteert, den raad zijner moeder te volgen. Eén ding echter zou mij aangenaam zijn, nu wij dit punt toch eenmaal hebben aangeroerd, en wel, dat gij uwe raadgevingen in wat zachter, wat gematigder vorm mocht kleeden. Gij zelve kunt toch niet willen, dat iemand, wie dan ook, het recht zou hebben over Nero's kinderlijken eerbied te glimlachen.

— Ik zou niet weten in welk opzicht gij reden kunt hebben... mompelde de Keizerin.

— Jawel, jawel, moeder! Maar ik merk, dat gij de zaak te hoog opvat. Laat ons dit gesprek liever afbreken. Misschien was het niet noodig geweest het te beginnen. In den loop der tijden zal dit alles van zelf terecht komen.

— Maar gij ziet toch, hernam zij op levendigen toon, hoe volkomen vrij ik van alle persoonlijk eerezucht ben. Zou ik anders zoo vurig verlangen u gehuwd te zien? Dit huwelijk zal mijn invloed natuurlijk verzwakken. Is Octavia eenmaal Keizerin, dan valt haar eene gewichtige taak ten deel.

— Octavia, mompelde Nero de schouders ophalend.

— Ja, Octavia, hernam Agrippina, zij bemint u met hart en ziel, terwijl gij, hoe vriendelijk gij haar ook altijd bejegt, nog nooit

een innigen, van ware genegenheid getuigenden toon hebt aangeslagen. Dat maakt haar verlegen, mijn jongen, dat drukt haar neer. Ware zij niet zoo afkeerig van al wat opzien baart, hoopte zij niet, dat het haar misschien nog wel eens gelukken zal uwe onverschilligheid te overwinnen, dan had zij er reeds lang een eind aan gemaakt.

— Dat zou het allerbeste zijn, mompelde Nero.

— Dat zou uw ongeluk wezen, riep Agrippina verontwaardigd. Ik moet u zeggen, dat ik de akelige koelheid, die gij in Octavia's bijzijn ten toon spreidt, lang moede ben, meer dan moede. Ik verlang, dat het anders worde! Misschien zult gij haar op prijs leeren stellen, wanneer zij geheel de uwe is, wanneer gij haar door en door hebt leeren kennen.

— Maar, moeder, gij hadt mij nog een jaar uitstel toegezegd...

— Ik neem mijn woord terug. Dezen winter moogt gij u dan, wat mij betreft, nog in uw filosofie verdiepen en Grieksche treurspelen ontwerpen... Zoodra echter de lente in het land komt...

— Zal het met mijne lente gedaan wezen, zuchtte de Keizer. Nu, daar zullen wij nog wel eens nader over spreken.

De draagstoel hield bij den ingang van den hofburch stil. Ontstemd begaf de Keizerin zich naar hare vertrekken.

Nero echter was de wanklanken der laatste oogenblikken spoedig vergeten. Reeds in de zuilengang kwam Seneca hem tegemoet en noodigde hem uit tot eene wandeling.

Onder het geboomte der Palatynsche tuinen vertelde de geestige leermeester zijn weetgierigen discipel allerlei zonderlinge dingen van de nieuwe sociaal-religieuze beweging, die zich onder den naam van Nazarenendom, van het Oosten naar het Westen uitbreidde, die in hare leeringen talrijke punten van overeenkomst vertoonde met de filosofie van het Palatium en wel waardig scheen om door mannen als Nero en Seneca onbevooroordeeld onderzocht te worden...

HOOFDSTUK XII

DE ONTMOETING

Naast den gestrengen en ernstigen filosoof Seneca en den heldhaftigen krijgsman Burrus, was er iemand aan keizer Nero geschonken, die hem weldra zou beheerschen en den jongen Imperator van den rechten weg zou doen afdwalen.

Die iemand heette Sophonius Tigellinus, eigenaar van de uitgezochtste en steeds overwinnende renpaarden.

Nero maakte het eerst kennis met hem in den circus Maximus en liet hem na de voorstelling aan het keizerlijk hof ontbieden.

De jonge keizer vond zooveel behagen in den slanken man, dat hij hem verhief tot officier der Pretoriaansche lijfwacht en hem tot zijn persoonlijken dienst verkoos.

Wel had Seneca in het eerst tegenwerpingen willen maken, want Tigellinus had den naam de grootste losbol van Rome te wezen, doch Nero hechtte zooveel gewicht aan zijn gezelligheid en zijn begaafdheid op gebied van schoone kunsten, dat de leermeester weldra moest toegeven, en besloot voortaan met verdubbelde zorgvuldigheid over het wel en wee van den Imperator te waken.

Tigellinus was het geweest, die Nero's zin voor het avontuurlijke eerst opgewekt en dien allengs met zijne onbetaalbare, nooit verflauwende opgewektheid, tot daden had doen overgaan.

Bovenal voelde de Keizer van tijd tot tijd een geheimzinnig prikkelend verlangen om zich, zonder herkend te worden, onder het volk te begeven, belangrijke waarnemingen te doen, opmerkingen te maken, ontmoetingen te hebben, tooneelspelen bij te wonen en de echte, ongekunstelde natuur in de menschenwereld op te zoeken.

Voorloopig scheen deze liefhebberij zeer onschuldig, Sophonius Tigellinus wachtte zich wel in dit geval op in het oog loopende wijze de rol van verleider te spelen. Dat zou

hem, indien Seneca er de lucht van mocht krijgen, ongetwijfeld duur te staan komen.

Hij rekende er echter vast op, dat dit metertijd wel van zelf zou gaan. Wat nu nog iets jongensachtigs, bijna kinderachtigs was, moest langzamerhand, Seneca's vermaningen ten spijt, in onverzadelijke genotzucht ont-aarden, en dan had Tigellinus zijn doel bereikt. Hij zou Seneca verdringen en hij zelf gehuldigd worden als de redder uit den poel van verveling.

Van al deze eierzuchtige plannen liet de sluwe kerel natuurlijk niet het minste doorschemeren. Hij nam den schijn aan alsof hij de onschuldige liefhebberijen des Keizers deelde, hij, Tigellinus, die reeds alles genoten, die reeds als knaap geleerd had in ongeteugelde vrijheid te zwelgen en te brassen. Nero begreep in de verste verte het onderscheid niet tusschen *zijn* ontwikkelingsgang en dien van zijn vriend en geloofde hem. Hij hield den verwenden, volleerden wereldling voor even onverschillig als hij zelf was.

Acht dagen waren verlopen sedert de gebeurtenis in het vorige hoofdstuk verhaald.

Nog stond de zon hoog boven de Janiculusberg, toen Nero en Tigellinus, in hunne mantels gehuld, het van menschen wemelende Marsveld betraden.

De tien Germanen, die gewoonlijk de lijfwacht uitmaakten, hadden verlof ontvangen om in eene der taveernen bij het Capitool te wachten en zaten daar welgemoed te drinken op de gezondheid van den Keizer en zijn beminnelijken adjudant.

Het was een heerlijke dag. De ruimgeplooi-de hoofddoek, dien Nero en Tigellinus, ter beschutting tegen de zonnestralen, hadden omgeslagen, was tevens een uitstekend middel om niet herkend te worden, vooral omdat in Rome, waar geen aanzienlijk burger nooit zonder gevolg uitging, niemand vermoeden

kon, dat de beide mannen zulk een hoogen rang bekleedden.

Diep ademhalend, dronk de Keizer de warme, maar toch zoo verkwikkende lucht in. Boven de schaduwrijke lanen, die hier en daar reeds een zeker herfsttintje begonnen te vertoonen, welfde zich de donkerblauwe hemel.

De goed onderhouden grasperken vertoonden hun schitterendst groen. De marmeren beeldchen, de sierlijke uitstallingen, de colonnaden en gedenkteekenen schenen in helderder licht te prijken dan ooit. In de groote middenlaan bewoog zich eene tallooze menigte draagkoetsen en voetgangers.

— Voelt gij niet weer, geliefde Cesar, sprak Tigellinus, hoezeer ik gelijk heb, wanneer ik u aanraad voor uw genoegen te leven, en de gewichtige Staatsaangelegenheden over te laten aan Seneca en Afrianus Burrus? Gij zijt nog jong! Gij moet de veelhoofdige menschheid, die gij eenmaal beheerschen zult, toch eerst in hare duizenderlei schakeeringen leeren kennen!

— Gij hebt gelijk, Tigellinus, gaf de Keizer ten antwoord. Inderdaad, wat ware ik zonder Burrus en Seneca? En meer nog, wat ware ik zonder u? Bij Hercules, gij verstaat de kunst mij, voor enkele uren tenminste, te bevrijden van den zwaren plichtenlast, dien mijne waardigheid mij oplegt. Ik ben Keizer, maar eerst ben ik mensch en ik zeg het den dichter na: Voor al wat menschelijk is gloeit mij het hart!

Nu bereikten zij het van marmer glinsterende feestterrein, waar het Romeinsche volk eene altoosduurende kermis hield.

Kramen en kijkspelen van allerlei aard stonden uitlokkend bijeen; afgesloten ruimten voor discusswerpers en balspelers werden afgewisseld door gaarkeukens, wijnhuizen en vruchtenwinkels.

Verder op, aan den Tiberoever, zag men de houten stellaadjes, vanwaar de deelnemers aan zwemwedstrijden in den kabbelenden vloed sprongen. Daartusschen overal schaduwrijke boomen, bloeiende heesters, geurende bloemperken en godenbeelden van Parisch marmer.

Bij de met zilveren koorden versierde linnen tent van een Egyptischen toovenaar bleef de Cesar met zijn geleider stilstaan.

Cyrius, zoo heette, volgens het opschrift, boven de tent, de ongeëvenaarde wonderdoener, die eerst een paar dagen geleden uit Alexandrië was gekomen en nu reeds het brandpunt geworden was van de algemeene belangstelling. De zwaargebaarde Egyptenaar zat in achtelooze houding bij den ingang van de tent. Met een kalm glimlachje keek hij naar de van alle kanten op hem aandringende menschenmassa.

Plotseling, als gaf hij gehoor aan een onverwachten inval, plaatste hij een zes of zevenjarig kind op den zoogenaamden magischen drievoet, bedekte het geheel met een manshoogen spitschoed van Perzisch model, raakte de met allerlei zonderlinge figuren versierde omhulling met zijn ivoeren tooverstaf aan en lichtte haar op.

Tot onuitsprekelijke verbazing van het volk, was het kind verdwenen.

Nu begaf de Egyptenaar zich naar binnen, terwijl twee kroesharige Ethiopische slaven hem den drievoet en de papieren spitschoed, onder het maken van allerlei dwaze capriolen, achterna droegen.

Alle omstanders juichten hem toe. Ook Nero klapte met groote levendigheid in de handen.

— Een meesterstuk! fluisterde hij Tigellinus in het oor. Een welopgevoed man mag zich over niets verbazen, maar ik vraag u, kunt gij in de verste verte nagaan hoe hij dat wonder verricht?

Schouderophalend hernam Tigellinus:

— Indien de aarde niet met den duizendkunstenaar een verbond heeft gesloten, indien zij zich niet heimelijk opent om het kind te verslinden, dan begrijp ik er niets van!

Nu beklom een in rood en geel heraut het podium en blies driemaal met volle kracht op zijne dreunende tuba.

Vervolgens noodigde hij de edele Romeinsche mannen en vrouwen uit binnen te treden.

— Drie sesterzen maar! zoo klonk zijne

schelle stem. Drie sesterzen maar behoeft gij te geven om u anderhalf uur lang aan de goden gelijk te voelen!

Daar stroomden de toeschouwers van alle kanten naar de tafeltjes, waar drie forsgebouwde Friezen, eveneens fantastisch gekleed, de toegangsplaatjes verkochten.

Nero en Tigellinus volgden het voorbeeld der overigen.

De aandrang was zóó sterk, dat de Keizer zich reeds na verloop van eenige oogenblikken van Tigellinus gescheiden zag.

— Vriendlief! riep Nero in het Grieks over de hoofden der nieuwsgierige menigte heen, mochten wij elkander gedurende de voorstelling uit het oog verliezen, dan vinden wij elkander na afloop daar ginds onder den ahornboom van Agrippina!

— Afsproken! gaf de adjudant ten antwoord.

De tent van den Egyptenaar was bijzonder groot in hare soort, en de geheele sierlijke inrichting ontving haar licht door eene opening in het bovengedeelte. Matten en sparregroen bedekten den vloer. Tapijten, die men uit de verte voor Syrische kon houden, hingen over zilveren koorden. Midden op een soort van tooneel, dat met bronzen kettingen van de toeschouwersplaatsen was gescheiden, stond een groot altaar.

Vlak daarachter werd nu langzaam een gordijn weggeschoven.

Nero had zich ditmaal met opzet hoe langer hoe verder van Tigellinus verwijderd. Hij stond dicht bij den bronzen ketting en keek den heftigen Egyptenaar vol verwachting in de schitterende oogen.

Het eerste wat de toovenaar ten beste gaf, was, het dooden en weer levend maken van een zwart gevefde duif.

Toen hij het angstig fladderende diertje schijnbaar in stukken scheurde, klonk in de onmiddellijke nabijheid des Keizers een medelijdend « Ach ! ».

Hij keerde zich om.

Zij die daar achter hem stond, was niemand anders dan het bekoorlijke jonge meisje, dat voor Paul om genade had gesmeekt. Nu eerst

scheen het den ontroerden jongeling recht duidelijk te worden hoe schoon dat zacht blozend gezichtje was. Uit den lieven, half geopenen mond, waarin de parelwitte tantjes even zichtbaar waren, spraken onschuld, verlangen en blijdschap tegelijk; de uitdrukking van verbaazing en medelijden, die op het fraaigevormde, effen voorhoofd lag, gaf aan het liefelijk kindergelaat iets moederlijks...

Ach, en welk eene stem!

Nero voelde, dat hij altijd nog onder den betooverenden invloed van dien welluidenden uitroep verkeerde en er was iets, dat hem onweerstaanbaar aandreef, die stem tot voortspreken te dwingen, zonder zich verder te bekommeren om al de tooverkunsten van Egypte en Babylon.

Langzaam, ten einde niet noodeloos de aandacht te trekken, trad hij een weinig achteruit. Hij stond nu dicht naast het jonge meisje en fluisterde met bevende stem:

— Kent gij mij nog?

— Ja, heer, gaf zij evenzoo ten antwoord.

— Verraad mij dan niet.

— Zooals gij beveelt, heer!

— Zijt gij alleen?

Zij aarzelde een oogenblik en ging toen op schuchteren toon voort:

— Ik ben alleen, heer.

— Hoe heet gij? vroeg Cesar.

Zonder dralen antwoordde het meisje:

— Christina!

Christina! Die naam beteekende voor den keizer niets. Hij was te jong om voortijds het pleegkind van Claudius te kennen.

— Leven uw ouders nog? En tot welken stand behoort gij?

Nieuwe aarzeling. Zou zij den Imperator alles zeggen, hem verhalen dat zij het pleegkind was van keizer Claudius, hem al haar wedervaren verhalen, en hoe zij door roovers aangevallen en in slavernij werd gebracht?... Neen, zij twijfelde een oogenblik. Cesar, zou het niet weten.

— Ik werd uit Griekenland hierheen gebracht, antwoordde zij. Ik weet van mijn ouders niets, ik geloof dat zij dood zijn. Ik ben slechts een slavin.

Achter haar werd een gesnik vernomen.

De maagd keerde zich om en bemerkte een slavin, met de witte toga over haar gelaat en weenend als een kind.

Daarom verlieten zij, zoo spoedig de huwelijksplechtigheid was afgelopen, het paleis (bl. 80).

— Dierbare Cyprilla, sprak Christina, ween niet over mij, binnen enkele stonden zal ik dit aardse leven met het eeuwige verwisseld hebben.

KEIZER NERO

OF DE

eerste martelaren van het Christendom

BEWERKT DOOR

LODEWIJK VAN LAEKEN

NATIONALE DRUKKERIJ

St-Willebrordsstraat, 57 Antwerpen.

1902.

INHOUDSTAFEL.

Hoofdstuk.	bladz.
I Het plan van Agrippina	1
II De oude bedelaar	14
III Het drama op den berg	27
IV De tijgerin	49
V Het offer	65
VI Op zee	77
VII In het hol van moeder Barbilla	94
VIII De jonge priester	104
IX In doodsgevaar	120
X Aan het Romeinsche hof	133
XI De jonge Imperator	145
XII De ontmoeting	160
XIII De verdwijning van Christina	172
XIV De smart van Nero	183
XV Strijd tusschen liefde en plicht	199
XVI De driekantig geslepen dolk	219
XVII De brandbrief	228
XVIII Nero bij zijne moeder	245
XIX De schaking	256
XX De hartstocht van Pallas	263
XXI De ontvoering	270
XXII Moeder en Zoon	277
XXIII De keerzijde in het gemoed van den Imperator	296